

Q&A Ouders Risala

Wat is mazelen?

Mazelen is een zeer besmettelijke ziekte die wordt veroorzaakt door een virus. U kunt hier ernstig ziek van worden. Het mazelenvirus kunt u oplopen van iemand die mazelen heeft. Het virus bevindt zich in de neus, mond en keel, en dus ook in snot en speeksel.

Afstand houden helpt niet

Als iemand met mazelen hoest of niest, komen er druppeltjes met het virus in de lucht. Deze druppeltjes kunnen in uw neus of mond terechtkomen. Afstand houden en een mondkapje dragen helpt niet, omdat de druppeltjes tot wel twee uur in de lucht kunnen blijven. Het virus kan ook via de handen of voorwerpen, zoals deurklinken of bekers, van de ene persoon naar de andere worden overgedragen.

Wat zijn de klachten bij mazelen?

Vanaf vier dagen na contact met iemand met mazelen kunt u klachten krijgen. Gemiddeld duurt het tussen de 7 en 14 dagen na besmetting voordat u ziek wordt. We vragen u om vanaf dag vier tot en met dag achttien na contact goed op te letten op klachten. Als u of uw kind klachten heeft, bel dan direct de huisarts.

Mazelen begint plotseling en de klachten kunnen zijn:

- Koorts
- Neusverkouden en hoesten
- Ontstoken ogen
- Kleine witte vlekjes in de mond
- Vlekjes op de huid: drie tot zeven dagen na de eerste ziektedag verschijnen er vlekjes op de huid. Deze beginnen achter de oren en verspreiden zich daarna over het hele lichaam. De vlekjes voelen ruw aan, als schuurpapier.

Wie kan mazelen krijgen?

Iedereen, zowel volwassenen als kinderen, kan mazelen krijgen. De meeste mensen in Nederland hebben een prik tegen mazelen gekregen via het Rijksvaccinatieprogramma (RVP). Deze mensen zijn dan gevaccineerd tegen mazelen.

- Als u gevaccineerd bent, is de kans zeer klein dat u mazelen krijgt. Mocht u toch besmet raken, dan zult u waarschijnlijk minder ziek zijn en is de kans klein dat u anderen besmet.
- Als u mazelen al heeft gehad, kunt u de ziekte niet opnieuw krijgen en kunt u deze ook niet verder verspreiden.
- Als u niet gevaccineerd bent, kunt u mazelen krijgen en het virus verder verspreiden.

Wat zijn de risico's van mazelen?

Meestal gaat mazelen vanzelf over. Er zijn geen medicijnen voor mazelen. Soms kan mazelen ernstig verlopen, wat kan leiden tot longontsteking of middenoorontsteking. Dit komt regelmatig voor. Een zeldzaam, maar zeer ernstig, gevolg van mazelen is hersenontsteking (bij 1 op de 1000 zieken). In Nederland is de kans op overlijden door mazelen heel klein, schattingen geven aan dat 1 op de 10.000 mensen sterft aan mazelen.

Bij wie is de kans groter op een ernstig beloop van mazelen als u niet geprikt bent tegen mazelen?

Vooral pasgeborenen van moeders die niet tegen mazelen geprikt zijn en die ook geen mazelen hebben doorgemaakt, hebben een verhoogde kans op een ernstig beloop van mazelen en sterfte. Hieronder een overzicht van alle verschillende groepen mensen die meer risico lopen op ernstig ziek worden van mazelen:

- Volwassenen:
Hoe ouder iemand is hoe meer risico iemand loopt op een ernstig beloop van mazelen. .
- Patiënten met onderliggende ziektes:
Bij mensen met een ernstig verminderde afweer, bijvoorbeeld personen die worden behandeld tegen kanker met chemotherapie, is een risico op een zeer ernstige infectie met overlijden als gevolg.
- Zwangere vrouwen:
Zwangere vrouwen lopen meer risico op een ernstig beloop van mazelen. Mazelen is niet gevaarlijk voor het kind, maar kan in zeldzame gevallen wel leiden tot een miskraam of vroeggeboorte. De meeste zwangere vrouwen zijn beschermd tegen mazelen omdat zij een mazelenprik hebben gehad of omdat zij als kind de ziekte hebben doorgemaakt.
- Baby's:
Baby's lopen meer risico om mazelen te krijgen, omdat hun afweersysteem nog niet volledig is ontwikkeld. Ze hebben ook een grotere kans op een ernstig verloop van de ziekte. Moeders geven tijdens de zwangerschap antistoffen aan hun baby door. Bij moeders die zelf mazelen hebben gehad, is die bescherming meestal sterker dan bij moeders die een mazelenprik hebben gehad. Toch blijft deze bescherming tijdelijk en zijn alle baby's uiteindelijk kwetsbaar voor mazelen.

Wat kun je doen om mazelen te voorkomen?

Er is een prik om mazelen te voorkomen. De BMR-prik (tegen bof, mazelen en rodehond) is opgenomen in het Rijksvaccinatieprogramma (RVP) sinds 1976. Kinderen krijgen de prikken aangeboden op de leeftijd van 14 maanden en als ze 3 jaar oud zijn. De tweede prik was voor 2025 op 9 jaar. Het CJG biedt nu vervroegde BMR prikken aan voor kinderen onder de 9 jaar als één van uw kinderen naar de Risala school gaat (bel voor een afspraak naar: 088-2010000)

Wat moet ik doen als ik denk dat ik of mijn kind mazelen heeft?

Heeft u of uw kind klachten die passen bij het mazelenvirus? Bent u of is uw kind in contact geweest met iemand die besmet is met het mazelenvirus? Neem dan telefonisch contact op met uw huisarts. Het is belangrijk om dit telefonisch te doen in verband met de besmettelijkheid. Uw huisarts of de praktijkassistente geeft u verder advies wat u kunt doen.

Het is in ieder geval belangrijk om uit de buurt blijven van zwangeren, jonge baby's en mensen met een ernstige verminderde afweer. U bent besmettelijk 4 dagen vóór tot en met 4 dagen na het ontstaan van de vlekjes.

Moet het hele gezin thuisblijven als één van mijn kinderen vlekjes heeft?

Ja, meldt uw kind met vlekjes ziek op school en neem telefonisch contact op met uw huisarts. Uw kind is al 4 dagen voor het begin van de vlekjes besmettelijk geweest en heeft mogelijk uw andere kinderen besmet.

Als uw kind vlekjes heeft gekregen blijven broertjes en zusjes die niet zijn geprikt zijn tegen mazelen ook thuis.

Als broertjes of zusjes recent een mazelenprik via het CJG hebben gekregen, kan uw kind 10 dagen na de prik weer naar school.

Hebben broertjes of zusjes langer dan 10 dagen geleden een mazelenprik gekregen, dan mogen zij gewoon naar school.

Afspraak maken om de prikken van uw kind te halen of te vervroegen?

Uw kind kan aanstaande donderdag 3-4 van 13.00-17.00 terecht op de CJG locatie Maashaven na afspraak via 088-2010000 (algemeen CJG nummer).

Mijn kind heeft recent een eerste mazelenprik gekregen en er zijn geen kinderen in het gezin met mazelen

Uw kind kan gewoon naar school.

Ik wil mijzelf of mijn kind beschermen tegen mazelen

Is uw kind nog niet geprikt tegen mazelen of is het ouder dan 3 en heeft het pas 1 prik gehad tegen mazelen? Dan kunt u een afspraak maken bij het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) voor een gratis prik. Geef hierbij aan dat een van uw kinderen naar het Risala gaat.

Heeft u een kind dat ouder is dan 6 maanden, maar nog geen 14 maanden, en heeft het een oudere broer of zus die naar de Risala basisschool gaat? Dan kan het vervroegd een BMR prik krijgen.

Telefoonnummer: 088-2010000

Is het beter om mazelen door te maken dan een mazelenprik?

We kunnen ons deze vraag voorstellen. Er staat veel informatie online en dat maakt het niet altijd makkelijk om de juiste antwoorden te vinden.

Bij het doormaken van mazelen wordt het afweersysteem maanden tot jaren verzwakt, waardoor u vatbaarder bent voor andere ernstige infectieziekten zoals een longontsteking. Kinderen zijn hierdoor dus na herstel van mazelen extra vatbaar voor andere infectieziekten.

Door te prikken tegen mazelen bent u beschermd tegen deze ernstige complicaties door mazelen.

Voor uw gezondheid is het dus beter om een mazelenprik te krijgen.

De prik biedt levenslange bescherming en maakt u niet meer besmettelijk voor anderen.

Als u of uw kinderen niet geprikt zijn tegen mazelen, is er de kans dat u of uw kind mazelen op een oudere leeftijd krijgt. En mazelen op een oudere leeftijd krijgen geeft meer risico op ernstige gevolgen van de ziekte. Bijvoorbeeld door het ziek worden tijdens de zwangerschap of als u verminderde afweer heeft door andere ziektes of medicijnen.

Is er een prik alleen tegen mazelen?

Nee, de prik beschermt tegen 3 ziektes: bof, mazelen en rode hond. Dit heet de **BMR-prik**. Het afweersysteem van een gezond kind kan deze prik goed verwerken.

Wat zit er in de mazelenprik?

De prik bevat levend verzwakte virussen van bof, mazelen en rubella. Dit betekent dat het virus wel het afweersysteem wel aanmoedigt om beschermende antistoffen te maken, maar het kan niet de ziekte zelf veroorzaken. Verder bevat de prik geen schadelijke stoffen; het bestaat grotendeels uit water.

Is de mazelenprik schadelijk voor je?

Nee, de BMR-prik is niet schadelijk. Het is wel mogelijk om bijwerkingen te krijgen van de prik.

De meest voorkomende bijwerkingen zijn:

- Koorts of een koortsstuip (bij jonge kinderen)
- Hangerigheid
- Huiduitslag
- Pijn, roodheid, zwelling of blauwe plek op de plek waar de prik is gegeven. Deze bijwerkingen komen regelmatig voor en verdwijnen na een paar dagen.

Waarom krijgen baby's vanaf 6 maanden nu wel uit voorzorg een vervroegde mazelenprik?

Door de uitbraak op school is de kans veel groter dan normaal dat baby's onder de 14 maanden besmet raken. Om deze baby's te beschermen, bieden we vanaf 6 maanden de BMR-prik aan. De werking van de prik is echter nog niet volledig bij baby's tussen 6 en 14 maanden, waardoor de prikken op 14 maanden en 3 jaar ook nodig blijven voor volledige bescherming.

Ik ben zwanger en ik weet niet of ik geprikt ben

Als u twijfelt of u geprikt bent kunt u bij DVP. Kijk voor meer informatie op [Overzicht van vaccinaties opvragen | Rijksvaccinatieprogramma.nl](#) of bel naar 088 689 8930. U kunt hier vragen of u mogelijk geprikt bent. Dit geldt alleen voor prikken die in Nederland zijn gegeven. Blijkt dat u niet geprikt bent tegen mazelen, dan is het advies om contact met zieken te vermijden.

Als u mazelen krijgt tijdens uw zwangerschap, kunt u hier ernstig ziek van worden. De kans op complicaties, zoals longontsteking, is groter. Mazelen is niet gevaarlijk voor uw baby, maar het kan in zeldzame gevallen leiden tot een miskraam of vroeggeboorte.

Wat kun je verder nog doen tegen mazelen?

Bij hoesten of niezen:

- Gebruik een papieren zakdoek. Heb je geen papieren zakdoek bij de hand? Hoest dan in de plooi van je elleboog.
- Gebruik een zakdoek maar één keer.
- Gooi de zakdoek na gebruik weg.
- Was hierna je handen.
- Het is niet nodig om bij iedereen die hoest of niest uit de buurt te blijven. Houd pasgeboren baby's wel uit de buurt van hoestende en niezende mensen.
- Leer kinderen ook netjes te hoesten en te niezen.
- Was regelmatig je handen met water en zeep, zeker na een flinke hoest- of niesbui.

Handen wassen doe je zo:

- Maak de handen goed nat onder stromend water.
- Neem wat vloeibaar zeep uit een pompje. Goedkope zeep is ook goede zeep!
- Wrijf de handen over elkaar. Zorg dat er zeep op de binnenkant en buitenkant van de handen zit. Wrijf goed alle vingertoppen in. Vergeet de duimen niet. Wrijf ook tussen de vingers.
- Spoel de zeep goed af, onder stromend water.
- Droog de handen goed af aan een schone handdoek of aan een papieren handdoek (keukenrol).

Zie ook de film 'Handen wassen - Doe het goed en vaak' van het RIVM: [Voorlichtingsfilm Handen wassen - Doe het goed en vaak | RIVM](#)

Andere vragen

Voor verdere vragen over mazelen of de BMR-prik kunt u bellen naar:

- De GGD op 010 – 443 80 03 (ma – vr: 08.30 tot 17.00 uur).
- De twijfeltelefoon op 088 – 7 555 777
 - o Ma t/m vr Nederlands en Engels (08.30 – 13.00 uur)
 - o Wo Nederlands, Engels en Turks (08.30 – 13.00 uur)
 - o Vr Nederlands, Engels en Arabisch (08.30 – 13.00 uur)

Afspraak voor mazelenprik donderdag 03-04-2025:

Afspraak maken om de prikken van uw kind te halen of te vervroegen?

Uw kind kan aanstaande donderdag 3-4 van 13.00-17.00 terecht op de CJG locatie Maashaven na afspraak via 088-2010000 (algemeen CJG nummer).